

N:o 4.

Ank. till Riksd. kansli den 15 april 1907, kl. 11,30 f. m.

Sammansatta stats- och lagutskottets utlåtande n:o 2, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående upphörande af kronans rätt till storverksträd och ekar å häradsallmänningar.

I en inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 135, har herr P. O. Lundell föreslagit, att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t måtte låta utreda, huruvida kronans rätt till storverksträd och ekar å häradsallmänning kunde upphöra, samt därefter för Riksdagen framlägga det förslag till ändring i kungl. förordningen af den 26 januari 1894, hvartill utredningen kunde gifva anledning.

Till stöd för denna framställning har motionären anfört följande:

»Från äldre tider tillbaka har kronan haft sig förbehållen rätten till afverkning af s. k. storverksträd och ekar icke allenast å en del allmänningsskogar, utan äfven å kronoskattehemman. Denna rätt å kronoskattehemman upphäfdes emellertid fullständigt genom kungl. förordningen den 8 oktober 1875, efter det redan förut stadgats, att kronon, mot erläggande af en stadgad löseskilling, kunde afträda förberörda rättighet.

Denna kronans rätt till storverksträd och ekar fortfar emellertid oförändrad för häradsallmänningar och finnes senast intagen i kungl. förordningen den 26 januari 1894 angående hushållningen med de allmänna skogarna i riket §§ 37 och 38.

Denna bestämmelse utgör emellertid en stor olägenhet vid en ordnad hushållning för dessa allmänningar. Storverksträd förekomma väl numera sällan och åstadkomma ej så ofta svårigheter, men så mycket värre är det

Bih. till Riksd. Prot. 1907. 4 Saml. 2 Afd. 4 Häft. (N:o 4).

med ekar, som å en del allmänningar förekomma i större antal. Dessa ekar få nämligen icke afverkas samtidigt med den öfriga skogen, och under ekarnas vida kronor kan icke återväxt af skog åstadkommas, detta till stor skada för ett likformigt skogsbestånd; men ännu värre skada åstadkommes därigenom, att, då befintliga ekar skola fällas och utforslas, efter det ungskog omkring dem uppvuxit, ett stort antal unga och vackra träd blifva nedslagna och fördärfvade för hvarje ek, som sålunda hugges. Därtill komma extra svårigheter att få någon återväxt å de små kala fläckar här och där, som uppstått efter ekarnas afverkning.

För kronan har numera rätten till storverksträd och ekträd å häradsallmänningar säkerligen ringa betydelse, men för skogshushållningen å allmänningarna är den till stor olägenhet, såsom förut anförts.»

Då utskottet, i likhet med motionären, finner den fördel, som numera kan tillskyndas kronan genom bibehållande af dess rätt till storverksträd och ekar å häradsallmänningar vara af ringa betydelse i jämförelse med den skada och olägenhet för en rationell skogsvård, som, på sätt af motionären framhållits, otvifvelaktigt åstadkommes genom ifrågavarande bestämelse, samt utskottet förty anser det önskvärdt, att ändring härutinnan må i den af motionären angifna riktning äga rum, får utskottet hemställa,

att Riksdagen, i anledning af herr Lundells förevarande motion, må i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t ville låta utreda, huruvida kronans rätt till storverksträd och ekar å häradsallmänning må kunna upphöra, samt därefter för Riksdagen framlägga det förslag i ämnet, hvartill utredningen kan gifva anledning.

Stockholm den 15 april 1907.

På det sammansatta stats- och lagutskottets vägnar:

T. ZETTERSTRAND.